

גליון קמט
חג השבועות
תשפ"ג לפ"ק
שנה ג'

בתיאור

אור הנבירה
הפיסית ביד
הבשרית הק

י"ל ע"י ממלכת "אש החסידות" העולמית - בית היוצר להפצת אור החסידות

הוקם לעיני הגה"צ רבי משה ב"ר יוסף זצ"ל אב"ד טורדא

- עבודת יום השישי**
טועמיה: עבודת שנים מקרא ואחד תרגום (א)
- יום התנתי**
היכל המגיד ממעורטיש: כיצד שורה הבורא על נבראים גשמיים?
- עבודת הכירורים**
אש העבודה: התגלות המלכות על ידי קבלת היסורים באהבה
- וכל העם רואים**
תנו רבנן מעשה: כשפולין רעשה מרוח קדשו של רבינו הבעש"ט הקדוש זי"ע

דבר המערכת

משתוקקים אל הכתר!

בהגיע חג השבועות, אנו מוצאים כמה דרכים אך לגשת אל החג, כל אחד לפי דרגתו, מצבו ומעמדו:

יש אחד שחג השבועות מסתבם אצלו כיום שניתנה בו התורה לפני אלפי שנה, זה הוא זמן חשוב לעשות בו חשבון הנפש על מצב הלימוד, לקבל עליו עול תורה, להתחזק בלימוד, בריציות, בכמות ובאיכות.

אחד שמתבונן בספרים הקדושים, רואה שזמן מתן תורתנו הוא "יום הדין" בו נקבע כמה תורה יושפע לנו ממרום, מחג שבועות זה עד חג השבועות הבא עלינו לטובה. כיום זה מתחדש שוב 'מתן תורה' ונקצב לכל אחד כמה יזכה לטעום בשנה זו מאור התורה, ועל כן הייבים להרבות בתפילה ותחנונים להשי"ת שיפתח ליבנו בתורתו, בלימוד ועמל התורה, ובקיום מצוותיה.

בווהר הקדוש מגלה לנו רשבי" כי בחג השבועות נעשה היחוד השלם של הקב"ה ונכנסת ישראל. כמתן תורה בחר אותנו הקב"ה לו לעם, ונעשה כביכול בחינת 'נישואין' של ישראל עם הקב"ה, וכמו כן ישראל התארסו עם התורה שהיא ה'כלה', אל תקרי מורשה אלא 'מאורסה'. ולזה אנו מצפים שבעה שבועות תמימות, ככלה הסופרת את הימים שנשארו עד נישואיה, ובכל יום מתגברת הכמיהה יותר ויותר.

בספרי החסידות העמיקו ביהוד הנשגב שנעשה בשבועות, שפירשו התאהדות וביטול גמור של ישראל עם השי"ת. באותה שעה יורד ומאיר האור הנעלה ביותר שהוא אור ה'כתר' שהוא ענין הביטול הגמור, שער החמישים, המתגלה בדמות התורה, שהיא הדרגה העליונה ביותר של התגלות הקב"ה, עצם עצמותו כביכול, 'אנא נפשי כתבית יחיבת', וכאשר לומדים בתורה הקדושה, זוכים להתדבק כביכול בו ית'.

פעמים בודדות בשנה מאיר עלינו בילוי 'אור הכתר', כגון נעילת יום הכפורים, בכתר דהג השבועות, כמוסף דשמיני עצרת וכפורים. וכן בשבת לעת סעודה שלישיית מאיר עלינו הארת הכתר, רצון הרצונות, עתיק יומין, רעוא דרעיון.

אך בשבועות מאיר אור הכתר ממקום עליון ביותר, ולפיכך הוהיר הבעש"ט הק' שלא לרבר שיחה בטילה בחג השבועות משעה שהתחיל לומר 'תיקון ליל שבועות' כדי שלא להפסיד את הארת הכתר הקדוש והנעלה שמאיר בשעת 'כתר' של מוסף חג השבועות.

'הכל מודים בעצרת דבעיני נמי לכם'

דוקא בחג השבועות בו נגלה אור התורה הרוחנית והשכלית בעולם, נצטוו ישראל לחוג בעיני גשמיים יותר משאר המועדים

אכן, באם התורה הקדושה היתה חכמה והשכלה בעלמא, היה חג השבועות נרמזו בספירת החכמה, אך כל עיקרה של התורה הקדושה אינה אלא להשרות את חכמתו ורצונו בתוך הגשמיים דייקא, ורק מכך עולה לפני התפארות נפלאה.

הדבר שמעורר ביותר כלפי מעלה, הוא מה שישראל נמצאים בתוך עומק הגשמיות, ובכל זאת משתוקקים לעשות רצון קונם אף שזה היפך טבעם הגשמי, שהוא דבר חידוש גשמי התפעלות בכל העולמות, וכמו שמובא מהבעש"ט הק' (ליקוטים י"ז ע"ג) וז"ל: למה מסר הקב"ה נשמתו של האדם בגוף החומרי, ולא ברא אותו כמו המלאכים, זהו שבביל השעשועים, משל למלך בשר ודם שיש לו ציפור שהיא מדברת, והמלך משתעשע עמה, ושומע ומצמצם את שכלו הרם לשמועה, ויש לו מזה שמחה ותענוג גדול, יותר מכל השכליים שמדברים בפניו.

לפי דברי קדשו לא יפלא מדוע נרמזו חג השבועות בבחינת 'תפארת גופא', כי אכן עיקר תפארתו יתברך אינו מה'מוחין' אלא מה'גופא', ועל כן לכולי עלמא בעצרת בעיני 'לכם', ומכך יעלו 'קישוטי כלה' לקשט את השכינה לפני הקב"ה, כי כאשר המלכה מתקשטת בקישוטין שכבר היו מעולם, אין זה תופס מקום לפני המלך אשר לא חסר בביתו כלום ואין בזה חידוש בעיניו, אבל כאשר המלכה מביאה אליו קישוטין וחידושין שלא היו מעולם, באותה שעה זוכה המלכה שישים עיניו עליה להעניק לה כל צרכיה, יען כי הביאה דבר חידוש לפניו.

ומובא בספרי החסידות כי את ה'כתר' של המלך עושים דווקא מאבנים שהן הדרגה הנמוכה ביותר, בחינת דומם, כי כאשר נוטלים אבנים חשוכים ומייפים אותן עד שנעשים מרגליות וזהרות ומאירות, אזי הוא דבר פלא, ודבר פלא ראוי לעלות על לכתר המלך לפארו ולרוממו בפלאות אלו. ולכן דווקא לימוד התורה והמצוות הגשמיות שלנו הנעשית בתוך העולם החומרי ובתוך הפרטים הגשמיים, עולות עד לכתר כל הכתרים והקב"ה מתפאר עם עמו ישראל - 'ישראל אשר בך אתפאר'.

על כן כאשר מתיישבים לסעודת החג אחר השגת כתר עליון בקריאת התורה ובתפילת מוסף, יש לכונן להמשיך ולהוריד את אור הכתר עד לתוך הגשמיות ממש, ועד לתוך בחינת ה'קטנות' של הגשמיות שהוא ענין מאכלי חלב (אמרי נחם), שער ד אות שטז), ובה מקבלים על עצמינו להכניס דעת בתוך העשייה הגשמית, ולעשות כל מעשינו לפי התורה, ובכך מייחדים שמיא וארעא ומגלים את היחוד בתחנונים ממש.

הרחבות ומ"מ בספר 'אש המועדים' - חג השבועות

נהורא מערייא

ביום גדול ונעלה זה, יום רוחני ונשגב, בו ירדה תורה לעולם, מצד הסברה היו צריכים לשהות בבתי מדרשות ולהגות בתורה בריציות לפחות ח"י שעות ביממה, להיות שקוע בעמל התורה מתוך דביקות עילאית בתורה הקדושה.

אך בדברי חז"ל אנו מוצאים כי דוקא בחג השבועות בו נגלה אור התורה הרוחנית והשכלית בעולם, נצטוו ישראל לחוג בעיני גשמיים יותר משאר המועדים, וכמו שאמרו (פסחים סח): 'הכל מודים בעצרת דבעיני נמי לכם', לשמח גופו בבשר ויין, בעוד 'תיקון ליל שבועות' הוא מנהג בעלמא.

התשובה לכך היא, כי כיון שעיקר נתינת התורה הוא בעבור שיתעלה הגשמי ויהפך לרוחני, על כן 'לכולי עלמא בעצרת בעיני נמי לכם', בעצרת ניתנה עיני 'לכם' שתרד התורה בתוך הגשמיות דייקא, שהרי עצם התורה כבר קיימת קודם בריאת העולם, והיה חסר רק הכנסת אור התורה אל תוך הדברים הגשמיים ע"י מעמד קבלת התורה בהר סיני, וזהו כוונת סעודת החג, להתרומם מתוך גשמיות, ולעבוד את ה' מתוך אכילה ושתיה כשהוא משמח עצמו בבשר ויין.

לפיכך לוקחים את שתי הלחם העשויים מ'חמין' הרומז על תוקף הגשמיות, ומניפים אותם ב'תנופה' לרומם הגשמיות לצורך גבוה, ועל כך יקרא 'לחם תנופה' (ויקרא כג, יז).

ויש להסמיך מה שכתב בספה"ק תפילה למושה (הקדמה): שמועתי ממו"ר הרב איש אלקים קדוש מו"ה משה סופר [מפשעווארסק] נגמ"ם, שאמר בשם הבעל שם טוב על מאמר חז"ל (פסחים קט): 'אין שמחה אלא בבשר, אין שמחה למעלה אלא בבשר, שעולה מתתא, מבושר ודם. עכ"פ'.

על ידי ה'לכם' של הסעודה הגשמית בחג השבועות מעוררים 'קישוטי כלה' מיוחדים, השוים במעלתם ל'קישוטי כלה' שתיקנו ישראל על ידי עסק התורה בליל שבועות, ואולי אף חשובים ונעלים יותר (כדאיא מהשר שלום ומהר"ק מרוזין).

ולצורך הבנת הדבר נקדים יסוד גדול בעיני חג השבועות. הנה נודע כי כללות השנה היא קומה שלימה שיש בה: ראש ידים גוף ורגלים, וזה סדרו: פסח הוא 'די ימין' - 'חסד' ואהבה; חודש תשרי הוא 'יד שמאל' - 'גבורה' ויראה; שבועות הוא הגוף - 'תפארת'; פורים הוא 'רגל ימין' - 'נצח'; תנוכה הוא 'רגל שמאל' - 'הוד'; וט"ו בשבט הוא נגד ה'סוד'.

כיון שחג השבועות הוא היום בו ניתנה תורה שהיא חכמה עליונה, יש לשאול למה לא נרמזו כנגד ספירת 'חכמה' או 'כתר', ומה ענין חג השבועות לתיקון מידת ה'תפארת' דייקא.

"כאשר מתיישבים לסעודת החג אחר השגת כתר עליון בקריאת התורה ובתפילת מוסף, יש לכונן להמשיך ולהוריד את אור הכתר עד לתוך הגשמיות ממש"

הרה"ג רבי משה רויטמאן שליט"א
ראש ישיבת 'בני היכלא' וממשיפינו 'אש החסידות'

עבודת שנים מקרא ואחד תרגום (א)

טעמיה לכבוד שב"ק
מאוצר ספרי 'אש השבת'

כאשר נתבונן בספרי החסידות נחזה כי זהו סוד 'שנים מקרא ואחד תרגום' - שיש לקחת את התרגום שהוא בחינת 'נוגה' שאינו שייך לשפת לשון הקודש אך גם אינו נחשב 'חולי', ולחבר אותו אל המקרא שהוא קודש קדשים.

כדברים האלו איתא בספיה"ק **תולדות יעקב יוסף** (פר' חקת, אות טו) וז"ל: "וכמו שהוא ב'יעולם', כך יש ב'שנה' ו'נפש', כי בשנה הם ו' ימי החול, **השכינה מתלבשת ע"י מט"ט בתוך קליפות נוגה, לברר נצוצין ע"י תורה ועבודה ומעשים טובים. וזה סוד קריאת שנים מקרא ואחד תרגום בכל יום כנודע.** וכן בנפש האדם, הנשמה קדושה מתלבשת בתוך החומר שהיא מן הקליפה, וכן הצדיקים בתוך הרשעים בסוד הנשמה שבתוך הגוף, להכניע החומר אל הצורה להעלותו והבן.

עוד איתא בספיה"ק **בת עין** (פר' ורא) וז"ל: "בבחינת קדושה, צריך שיהיה לו מדת ענוה והשתוקקות, היינו שכל העבדות וכל קיום התורה והמצוות יהיה קטן בעיניו כאילו לא עשה שום מעשה הטוב נגד מה שצריך לעשות, ותמיד יתאוה וישתוקק לעבודת הבורא ב"ה יותר ויותר. אבל בבחינת גשמיים, צריך שיהיה לו מדת צמצום והסתפקות למעט תאוות בכל מה דאפשר, ויסתפק במה שיש לו ולא יתאוה למותרות. וזה פירוש 'שנים מקרא ואחד תרגום' (ברכות ה.). **כי מקרא נגד התרגום הוא כמו קדושה נגד חיצוניות** (ע' טעמי המצות פ' ואתחנן), ולכן מקרא הוא שנים, כי בבחינת קדושה צריך שיהיה עבודתו כפולה, ושישתוקק תמיד לעבודתו ית"ש יותר ויותר. ותרגום הוא אחת, כי בבחינת גשמיים צריך שיהיה לו מדת צמצום והסתפקות, שלא יתאוה למותרות. עכ"ל."

כאשר מצרפים את שפת התרגום שהיא בחינת חול אל קדושת התורה, גורמים בכך להעלות את הגשמי לרוחני בסוד 'חד בתרי בטיל' שהתרגום מתבטל בתוך המקרא.

וכתב **הבני יששכר** (שבת מאמר י'): וזוהו נמצא טוב טעם למצות קריאת התרגום עם המקרא בצירוף בהגיע שבת, **כי תרגום הוא סוד קליפת נגה אשר היא מצרנית בין הקדש ובין החול** כו'. דכל הדברים המותרים באכילה על פי התורה נשמתן וחיותן הוא מן הקליפה הרביעית קליפת נגה אשר היא מצרנית בין קודש לחול ובה בחינת טוב ורע. והנה באכול האדם את הבעלי חיים הללו הכשרים בכוונה רצויה לשם שמים והולך בכח האכילה היא לתורה ולעבודה, אזי מעלה חיות הקליפות נגה אל הקודש פנימה, דכיון שנכללה הקליפת נגה בקודש אין להם על מה שיסמוכו, משא"כ באכול האדם אפילו האכילות הכשרות והמותרות על פי התורה למלאות תאוות ולענג גופו, הנה התנאי מטה קליפת נגה אל הג' קליפות הטמאות. והנה זה התנאי הוא רק בימי החול משא"כ בשבת כיון דמצוה הוא על פי התורה לענג את הגוף במאכל ומשתה לכבוד שבת, הנה בודאי מעלין על ידי כל אלו התענוגים הגשמיים את החיות שבהם מקליפת נגה אל הקדושה, **על כן הקליפת נגה נתעלית אל הקודש בהגיע זמן הארת שבת והג' קליפות הטמאות נידחין לנוקבא דתהומא רבא, על כן אומרים תרגום.** עכ"ל."

כעין זה כתב ג"כ **החת"ס** (ד"ה אם אין קמח) וז"ל: דהתרגום הוא קליפת נוגה שנאחזה בתורה ע"י שבירת הלוחות בעו"ה, ואעפ"י שחזר ונתן לוחות שניות ונסתלקה הקליפה מ"מ לגמרי לא נסתלקה לכן צריך לתקנה לבטלה חד בתרי בשנים מקרא כי הקליפה לא נסתלקה לגמרי.

המפורסמים המכונים בשם דזירופאצטס, אשר היה להם גדולה תחת יד הדוכס הגדול המפורסם, אין תכלית למעט לגדולתם, והיו מבקשים לידע אחריתם, ושלוה אחריו, ובא להם וזכו להם עגל על אסקופת הבית, והגיד להם שגדולתו תמשך רק י"ב שנה מאותו יום, וכן היה באמת".

ואכן, כן היה באמת, שכן לאחר הביקור הלכו האחים במסחרם הלך וגדול, כשהם מכבידים עול ומתעמרים באלפי היהודים ולהבדיל הנכרים שהיו נתונים תחתם. עקב כך, פרצו מרידות שונות נגדם, החל משנת תצ"ט, ברחבי האזור שבסלוצק. במרידות הללו שכנו 'גזירות ורשעים' נפגעו יהודים רבים, משום שהערלים ראו בהם שותפים ללחצם של האחים המפורסמים. בפנקס הקלית אמטשיסלב, נכתב באותם שנים זכר לכך בזה הלשון: "וערלים קמו על היהודים מחמת שנתקנאו אומות העולם אשר נתקיים בהם ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים להפר בריתי איתם, ותהילה לה' זכו לגדולה ולכבוד המה האחים המרוצים הקצין הנכבד מו"ה שמואל ואחיו הקצין מו"ה גדליה ביקשו לשלוח יד בעם הקצינים הנ"ל".

בסופו של דבר, אף שלמעלה מעשר שנה שירתו האחים את אדוניהם בנאמנות, ואף הלכו לו סכום כסף גדול כשנקלע לחובות, הרי שבשנת תק"ו כשהדוכס הערל התקשה להשיב את חובותיו, והיה חייב גם סכום כסף גדול למלך פרוסיה, הפך את לבבו נגד ר' שמואל, וחמד את ממונו. לפי המסופר ב'שבחי הבעש"ט' ממקור אחר, האחים חששו מהדוכס ותכננו להימלט לברסלאו תחת חסות המלך הפרוסי, ואף מסרו לו את שטר חובו של הפריץ הסלוצקאי, בדרכם אל ברסלאו בגד בהם הפקיד שלהם והלשין עליהם לפני הפריץ. הוא עצר את ר' שמואל והשליכו לכלא, אך האח השני ר' גדליה הצליח להימלט לקניגסברג לחסות בצל המלך הפרוסי. הפריץ השליך לכלא לא רק את ר' שמואל כי אם גם את אביו וכל משפחתו ומקורביו, הוא האשים אותם בנגיבת רכוש, הכריח אותם בעינויים להודות בכך, ואילץ אותם לוותר על כל רכושם ולטובת הדוכס הצורר. רעייתו של ר' שמואל זכרה עתה את נבואת רבינו המופלאה, ומתוך כלאה, שלחה לבקש מאת היהודים שישגרו בקשה לברכה, כי עתה יעתיר בעדם שתסור מהם הצרה הזאת. אך כפי שממשוך ומספר אותו מקור, יהודי העיר שונאקו אף הם תחת עולם, שלחו שליח מיוחד אך ביקשו ממנו כי יבקש מרבינו שלא יעזור להם, ואמר רבינו: "אני חיפשי איזה דרך שאוכל לעזור להם, אבל מאחר שישראלים מבקשים שלא לעזור להם אזעזור להם", כעבור שנה ומחצה נפטר ר' שמואל בכלאו וכך עברה תפארתו מהעולם, היה זה כאמור אכן י"ב שנים אחי אהיה אותה נבואה שהתנבא רבינו, וכל יושבי הארצות פולין וליטא רעשו וגם געשו מאותו מעשה.

סיפורי מופת הצלה, רבים ונשגבים כגון אלו, נכרכו בימים ההם סביב שמו הגדול של רבינו, ורובות אלפי ישראל החלו נהרמים אחריו, כך יכול היה רבינו, לעורר את לבבם של ישראל לתשובה ולתיקון המעשים, וללמדם את דרך החסידות, עד שכולם מקבלים עליהם עול מלכות שמים באהבה.

תורת החסידות שגילה רבינו הבעש"ט הקדוש, הינה חלק בלתי נפרד מתורת ה' שקיבלנו מפי הגבורה בהר סיני, רק שהיא שמור לזורות האחרונים. וכשם שקבלת התורה בהר סיני היה מלווה בהתגלות ה' בניסים ונפלאות וקולות וברקים, על מנת למשוך את לב המון העם אל תורה, כך גם קבלת תורת החסידות הייתה מלווה מעשי ישועות ומופתים שחולל רבינו בעל ההילולא בקרב הארץ, וכך עלה ביזו להנחיל את משנתו לעם.

תורתו מן לנ, היא מאירת עינינו, הוא ימליך טוב בעדינו, אמן ואמן.

וכל העם רואים

בימים ההם, ימי חייו של רבינו ישראל בעל-שם-טוב הקדוש, היו כל שטחי פולין נתונים בידיהם של הפריצים ה'אצילים', שהיו מחזירים את אחוזותיהם להוכרים, שרובם היו יהודים, אשר התפרנסו מניהול האחוזות או המפעלים השונים שבתוכן.

בין משפחות האצולה הגדולות והעשירות ביותר, נודעה משפחת 'ראדזיוויל', ולה שטח נרחב שמצודתו היתה פרוסה מוואהלין ועד ליטא, על כל עריה וכפריה, שדותיה וכרמיה. העיר אליק שביניהם נחכרה על ידי יהודי המקום האחים ר' שמואל ור' גדליה, הללו הרחיבו עם הזמן את עסקיהם עם אדוניהם, עד שלראשונה בתולדות יהודי פולין, חכרו את אחוזת המשפחה כולה על שטחיה העצומים. הם גבו את המיסים, החכירו נכסי משנה לחוכרים זוטרים, וניהלו את כלכלת הערים שבאחוזת, ור' שמואל התמנה לשמש גזבר של הנסיך, ראש המשפחה.

בשל התרחבות עסקיהם עברו האחים להתגורר בעיר המרכזית של אחוזת ראדזיוויל, הלא היא העיר סלוצק שבליטא. בשנת תצ"ד- תצ"ה לערך, ובנו להם שם אחוזה מפוארת. רעייתו של ר' שמואל, ששמעה את שמעו של רבינו כ'בעל שם' המחולל ישועות בקרב הארץ, הזמינה את רבינו שיבוא ויקדש את הבית בברכתו. ועל כך מסופר ב'שבחי הבעש"ט' בשם הרה"ק רבי גדליה מליניץ בעל 'תשוואות חן', מתלמידיו ברבינו:

"כשהיה בעל-שם-טוב אצל הדזיראווזצטס (-) החוכרים הראשיים) דק"ק סלוצק, אשר שם האחד רבי שמואל ושם השני ר' גדליה, ושם אשת ר' שמואל טאבלי, והיא הפצירה בבעלה שישלח אחר ר' ישראל בעש"ט, מחמת שבנו היכלות חומה, והיתה יראה ליכנס לדור בתוכם. ושלוה אחריו ובא אצלם, ולא היו הגברים (-) ר' שמואל ור' גדליה) בביתם ורצתה לעשות סעודה, ואמר שצריך לראות הסכין, והוציאה השוחט לבוא ולהראות לו הסכין ולאנשי העיר חרה עד מאוד, איך מלאו לבו לראות הסכין אצל השוחט דמתא, ובפרט בקהילה גדולה, אבל לא יכלו לעשות לו מאומה, כי הנגיפה צוותה כן. ובמנחה כששמעו שהוא מתפלל נוסח ספרדים חרה להם יותר, וכשבר ר' שמואל לביתו הלשינו עליו, והשיבם: אם דרך ארץ לעשות לו שום דבר בלי תואנה. גם קודם המנחה הוליכה אותו אל הבנינים, ובכמה מקומות עשה תנועות כאילו רואה איזה דבר, והם חשדוהו בדבר שקר כי היו שם ממש כל העיר (ולא ראו מאומה). ואמר (ר' שמואל) לא שתתי הדבר, והבעל-שם טוב שמע מאכסניה שלו דבר זה, מה שהוא מדבר עמה, ושלח הבעש"ט את המשרת שבתוא תקף, ואל יחוש על השומרים שעומדים שם. ותיכף ומיד קמה והלכה, והבעל מנע אותה מליק, אבל היא לא השגיחה עליו כלל והלכה. וכשבאה, רמז אליה הבעש"ט: השוטה רוצה לנסות אותי, ונתיראה מאוד ופיסה את הבעש"ט עד שנתפייס. וכשבאה לביתה סיפרה לבעלה ונעשה חשוב בעיניו".

במשך כשלושה שבועות ישב רבינו בביתם, כשר' שמואל אף מציע לו לשאת בהוצאות הדרך לארץ ישראל, אליה נכספה וגם כלתה נפשו של רבינו כל ימי חייו. אולם לבסוף נאלץ רבינו להימלט משם, לאחר שעורר את רוגזם של אנשי הבית, וכפי שמסופר שם: "פעם אחת שאלה האשה טובעלע הנ"ל להבעש"ט: עד היכן יאריכו ימי המזל (שלחם בעשירות המופלגת), ונער בה הבעש"ט ואמר לה שאין שואלים דברים כאלו, והפצירה בו מאוד, וסגר עיניו רגע אחד ואמר: יאריכו עשרים ושתיים שנים. וכששמע בעלה דבר זה נתמלא עליו חימה".

רבינו נמלט מהעיר והסיפור התפרסם בכל רחבי ליטא. אותו סיפור עם תיקון הזמן מכ"ב שנים ל"ב שנים מצוי בצוואתו של אחד ממגיד ליטא, שחי בדור שלאחר רבינו, ונמנה עם גדולי מתנגדיה של החסידות, בתוך דבריו החריפים נגד דרכו של רבינו, מודה הוא כי "מי שהיה מבקש לדעת עתידות היה דורש ממנו, כאשר סיפר לי תלמיד חכם גדול וזקן", והוא מספר שם כי "הנגידים

ופתחו וענו ה' אחד

בחג השבועות אין מצוה פרטית כדרך שאר המועדים
כי מתדבקים אז בעצם תורת ה' הכוללת את כל המצוות

בחג השבועות אין מצוה פרטית כדרך שאר המועדים שיש בהם
מצוות פרטיות כמו מצוה ושופר ולולב.

וההבנה הפשוטה בזה היא, דהנה בכל מלכות יש כמה וכמה
שרים, אחד ממונה על המזון ואחד על הבריאות וכן כיוצ"ב, ומטבע
הדברים מנסה כל אחד למשוך לעצמו ככל היותר ממון ופרסום
וכיוצ"ב, וכל אחד רואה את עצמו כדבר נפרד ומנוגד מחבירו
יען כי כל אחד עוסק בתחום אחר, ומרגיש שחבירו מוריד מכותו
וממציאותו.

אך כאשר יש סכנה על כל הממלכה, מיד מתכנסים כולם כאחד
ללא פירוד כלל ומחפשים עצה איך להציל את הממלכה, כי ברגע
שתבטל הממלכה אין כאן לא שר הבריאות ולא שר המזון, לא
שר האופים ולא שר המשקים.

גם כאשר המלך עצמו מופיע בהדרת כבודו, מתבטלים כל
השרים באחדות אחת וכולם מתכללים בו ואין להם מציאות בפני
עצמם, כדאיתא **בעבודת ישראל** (פרשת נח).

ועל דרך זה, כל אחד מישראל יש לו שורש במצוה אחרת
בתורה, ומרגיש שמתקרב על ידה לבוראו. יש אחד שמרגיש יותר
ע"י עמוד התורה והשני ע"י עמוד העבודה והשלישי ע"י עמוד
החסד, וגם בכל עמוד עצמו יש כמה תחומים וכמה פרטים, ואין
אחד דומה לחבירו.

ונמצא שתר"ג מצוות מצד חיזוניתן כל אחת נפרדת
מחברתה, כי לכל אחת יש הלכות פרטיות והגדרות פרטיות.

אך כאשר מאיר גילוי אלוקי נורא, מיד נכללים כל המצוות
באגודה אחת, ואין ביניהם שום פירוד ושום הבדל, אלא כולם הם
רצונו וחכמתו ית' באחדות מוחלטת (ראה דרך פקוד, מצוה טו חלק
המחשבה א ד ת).

ואיתא **מהמוגיד מועזריטש** (ליקוטי אמרים, כב): "כי לזה אמרו
רז"ל (זה"ק אחרי נג.) כי אורייתא וקוב"ה הוא חד, והוא יתברך אין
סוף אין שייך בו חלקים, כך אין התורה חלקים וכל חלק מצוה כלול
מתרי"ג. הטעם כי הנה כח הפועל בנפעל והם הכל ביחד אחדות
פשוטה, רק הגופים מחולקים, פירוש, שהנפעלים רבים ונפרדים,
אך כח הפועל שבהם הוא אחדות ואין בו חילוק. והנה כשאדם
עושה מצוה בהתלהבות וחשק רצון שלו לקיים רצון השי"ת, יש
להם עלייה עד רצון הקדמון ושם כל התרי"ג וכל אותיות התורה
אחד אחדות פשוטה".

במשך כל השנה אנו עוסקים בתורה ובמצוות, ומשקיעים
בהלכותיה ופרטותיה ודקדוקיה. וכאשר עוסקים בהלכות לולב
בסוכות אין הדעת נתונה לעסוק בהלכות פסח, כי לכל זמן ועת,
ויש ללמוד הלכות חג בחג.

**אבל פעם אחת בשנה אנו מתחברים במקום גבוה ונעלה, בעצם
הגילוי האלוקי שיש בתורה, אשר זהו ה'כתר' של כל המצוות,
בבחינת 'כתר תורה' העומד מעל כל מצוות התורה ומקיף את
כולם בשוה** (ראה תורה אור פר' יתרו), ואז לא שייך מצוה פרטית כי
אחוזים אנו בעצם התורה, בעצם הקב"ה כביכול (ע"י באר משה קאזניץ
פר' במדבר; שפת אמת, סוכות תרס"ג), ועל כן מנסים לטעום בתיקון
ליל שבועות מכל פרשה ופרשה, ולומדים את כל תר"ג מצוות, כי
בזמן זה מאיר אור ה'כתר' הנקרא 'חידה' לפי שהוא נקודה אחת
ויחידה ואין בו התחלקות פרטים כלל, אלא הכל מאוחד בתכלית
היחוד (ע"י ליקוטי תורה שיר השירים).

ולכן אין חג השבועות נחוג שבעה ימים כמו שאר רגלים אלא
יום אחד בלבד, לפי שהוא נעלה יותר מבחינת 'פרט' אלא הוא
מתעלה לבחינת 'כתר' שמקיף מעל כולם, וכדרך ה'דביקות' שאינו
מתעסק בפרטים, אלא מביא אל שורש הדבר - שהוא השי"ת
המצוי בכל מקום ובכל פרט.

ועל כן בעת קבלת התורה 'פתחו וענו ה' אחד' כי כדי לקבל את
'כל התורה' היו ישראל צריכים להכין עצמם בנקודה השורשית
הכוללת את כל התורה, שהיא הדרגה של מסירות נפש שמגלה
את נקודת העצם שאין לה אלא את הקב"ה בלבד.

עבודת הבידודים

על פי משנת החסידות
פרק לט
קבלת יסורים באהבה

אש העבודה

שערים לעבודת הבורא
מתוך העמקה בספרי חסידות

מאוצרות מוה"ר יחיאל יהושע שיינפלד שליט"א
ממשפיעי "אש החסידות"

התגלות ה'מלכות' על ידי קבלת היסורים באהבה

כאשר האדם מקבל צער, ומתגבר על זה, ומקבל דינו באהבה, מתגדלת בזה ה'מלכות', כי מתבטל
עבדא קמי מאריה, ומקבל עליו דין שמים ללא תרעומת וללא כל שאלות וספיקות

הדורות תיקון מיוחד שמועד עבדו בלבד, כלומר,
בעיה מסוימת או צער וקושי שמלוים אותו כל ימי
חייו.

וכתב **בשפת אמת** (פרשת פינחס, תרמ"ה): יש
קונה עולמו בשעה אחת. פי' כדאיתא כל אדם יש
לו עולם בפני עצמו עפ"י מה שאמר מורי
זקני [החידושי הרי"ם] ז"ל שהעולם נקרא
על שם ההעלם. לזה כל אדם יש לו איזה
העלם והתנגדות שצריך לתקן בעולם.
ואמת שורש הטעם ע"י שיש לו ענין מיוחד
באמת בעוה"ב ג"כ ממילא יש לו ג"כ הסתר
והעלם המכוון לו. וכפי תיקון ההעלם זוכה
לאור הגנוז כפי ערכו. וזה מלחמות האדם
כל ימיו בעוה"ז. עכ"ל.

אילו היו ישראל מתנסים רק בנסיון
אחד, כגון עניות ודחקות הפרנסה, היה
מתגלה מלכותו ית' רק בחלק הזה, ואילו
היו מתנסים רק בטלולי הגלות, או רק
בעניני רפואה, היה מתגלה מלכותו ית'
רק בחלק ההוא, אך כאשר כל סוגי הצרות
והדחקות והקשיים והנסיגנות עוברים
רח"ל על ישראל שבכל הדורות, בזה
מתבטא שלימות גילוי מלכותו ית"ש.

וכאשר כלל ישראל בכל הדורות
מתגברים כל אחד על הבעיה המיוחדת
והפרטית שלו, מתגלה בזה שלימות
מלכותו ית', כאשר בכל סוגי הבעיות
והקשיים הצליחו ישראל להתגבר עליהם
ולקבל בדומיה ובאהבה, כמקבלים גזירת המלך.

לזה גדולה כ"כ מעלת התמימות, כמבואר בדברי
רש"י (דברים יח, יג): תמים תהיה עם ה' אלהיך -
התהלך עמו בתמימות ותצפה לו ולא תחקור אחר
העתידות, אלא כל מה שיבא עליך קבל בתמימות
ואז תהיה עמו ולחלקו.

וראה **קב הישר** (פרק ק): "תמים תהיה עם ה'
אלהיך", דע כי מידת התמימות היא מעלה המעולה
שבכל המעלות ומידות הטובות שצריך להיות בבני
אדם, ולכן כתיב באבינו יעקב, 'ועקב איש תם יושב
אוהלים'. יש לדייק הלא בוודאי כמה מעלות ומידות
קדושות היו ביעקב אבינו כגון מידות חסידות ויראה
וענוה וקדושה וטהרה ואין הכתוב מייחס אותו על
מידות הללו כי אם במידה של תמימות כדכתיב,
'ועקב איש תם', אלא מוכרח לומר כי תמימות כולל
כל המידות טובות הקדושות.

חלק ממלכות המלך הוא - שכל העם מקבלים
גזירותיו באהבה ודומיה, ללא עוררין וללא תרעומת.

ועל דרך משל למלך בשר ודם - לא מושל עריץ
ואכזר, אלא מלך של חסד - שגזור על אחד מיושבי
המדינות שהוא מולך עליהם שיעקור מבתו
וממשפחתו ויילך לעיר אחרת שאיש אינו
מכיר אותו.

אין ספק כי כאשר האיש נוטל מקלו
ותרמילו, אינו שואל שאלות ועושה
כמצוות המלך, מתגדל 'מלכות' המלך.

לא כן כאשר האיש מתחיל לשאול
שאלות, ומשתהה קמעה, ומקיים דבר
המלך כגזירה איזומה כשהוא מלא מרידות,
מתמעט כבוד המלכות בכך.

ונתבאר בפרקים הקודמים כי בכך
שטעם אדה"ר מעץ הדעת 'טוב ורע' בחר
לחיות בעולם שמעורב בו 'רע', ומלבד ענין
ההסתר והפירוד שיש ברע, יש בו גם חלק
נוסף, שהוא הצער והצרות והיסורים.

בשעה שעבר אדם הראשון על ציווי
השי"ת שצוה אותו 'ומעץ הדעת טוב
ורע לא תאכל ממנו', נתמעטה בכך
'מלכות' השי"ת, כי האיש היחידי בעולם
לא קיים את גזירתו, שהרי 'מלכות - פה',
והיינו שמידת המלכות נמדדת לפי האופן
שמקיימים את דבר המלך.

תיקון המלכות - מוטלת עליו - בני אדם
הראשון. ולכן כאשר האדם מקבל צער, ומתגבר על
זה, ומקבל דינו באהבה, מתגדלת בזה ה'מלכות', כי
מתבטל עבדא קמי מאריה, ומקבל עליו דין שמים
ללא תרעומת וללא כל שאלות וספיקות.

דבר זה נוגע גם לקשיים הרוחניים, כאשר האדם
חפץ לעלות במדרגות ומרגיש סתימות הלב,
ומתבטל אל ה' לקבל כל מה שעובר עליו.

וכתב **הפרי הארץ** (פר' וישב): 'מי שרוצה דווקא
להיות תמיד בגדלות, חוצפא קמי שמיא היא, כאילו
יש צורך לעולם בו בעצמו'.

המלכות נשלמת כשמתגברים על כל סוגי הצער
קיימים סוגים רבים של קשיים וצרות וצער
ויסורים. וכיון שנשמת אדה"ר התחלקה לששים
ריבוא נשמות ישראל, מקבל כל אחד מישראל בכל

אין תמידיות פלאים: 03-30-44444

הבית לכל אברך ובחור חסיד

שבחי תורת

מרן הבעש"ט הקדוש (ב)

במאמר זה נמשיך ונעסוק בתורתו של הבעל שם טוב הקדוש, ועתה בספר "בעל שם טוב על התורה", הספר הראשון שאסף את דברי מרן לפונדק אחד מכל ספרי תלמידיו הקדושים.

בספר זה ליקט בראש ובראשונה את כל ספרי מרן הבעש"ט מספה"ק תולדות יעקב יוסף שכבר נלקטו על ידי בעל הכתר שם טוב בספרו, ואף הוסיף כמה תורות מספר כתר שם טוב עצמו שאין ידוע מי כתבם, ובפשטות בעל הכתר שם טוב עצמו כתבם מדיליה, ובספר בעש"ט עה"ת נדפסו בפשטות כאילו הם דברי מרן (וראוי למעיין להבחין מתי שמזכיר ד"ת מכתר שם טוב ואין מזכיר מקורו בתולדות, לידע שככל הנראה אין הם דברי מרן כלל, אע"פ שדברי קודש הם).

מלבד זאת ליקט הרבה מספר תולדות יעקב יוסף תורות שאין שם מרן עליהם, והמלקט עשה עבודתו נאמנה והוכיח מכמה מקורות אחרים והשוואות כי הם מדברי מרן הבעש"ט.

מצד שני יש בספר מאות תורות שהעתיק מספר צוואת הריב"ש, ורובם מופיעים גם בספר אור תורה, ולפי ההנחה הפשוטה והמוסכמת הם תורות שאמרם מרן המגיד ממעזריטש (עיין דברות המגיד עמ' תסט), אלא שיש אומרים שהמגיד אמרם מפי רבו.

מלבד זאת העתיק מחבר הספר עוד תורות רבים מאוד מספרי המגיד שאין להם כלל השוואות בספרי מרן הבעש"ט, וזאת על סמך השערות ששיער שהם תורת הבעש"ט, כגון שיש להם דומות מעט באותו ענין בספרי מרן, או על סמך השערות אחרות, ויש למעיין לעיין היטב בכל תורה מהיכן מקורו, כי האומר דבר בשם אומרו מביא גאולה לעולם, ואין לערבב בין דברי הבעש"ט לדברי המגיד, ועל זה אמרו ברוך המבדיל בין קודש לקודש.

והנה ידוע שרוב תורות מרן הבעל שם טוב והחוט העיקרי בתורתו הוא יסוד אחדות ה', ומפרש במאות אופנים את היסוד המרכזי של נקודת היהדות שהוא שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד, שבכל הדברים וכל המציאויות יש רק מציאות אחת שהיא אלופו של עולם. וע"ד שמוזכר בתו"י בשם מרן, כי אות ה' היא סוד אלופו של עולם שמתגלה באות זאת עם כיסוי אחד וכל האותיות הם כיסויים לאלף זה, בב' יש שני כיסויים ובג' ג' כיסויים וכן הלאה, וכל האותיות שבהם נבראו כל העולמות הם רק סוד אלופו של עולם.

וכן האריך בענין זה בפירושו הכתוב ויאמר אלוקים יהי אור ויהי אור, שהיה' שהוא חסד והויה' הכל אחדות אחת, רק שהויה' שהם היסורים הם לבוש וכיסוי ליהי אור' שיוכלו לסבלו (עיין בבעש"ט עה"ת פ' בראשית).

השמחה וההתרגשות מול המבוכה והבושה

סימן פד-ב) מכנה אדם כזה בתואר "נרגן מפריד אלוף" (משלי טז כח), (נרגן הוא אדם שיש לו מחשבות של טינה ושנאה עצמית כמבואר במפרשים שם), לא כן, אלא מי שמכיר בכך שהקב"ה שורה על העולמות מכה מידת הרחמנות, וברחמי הגדולים וחסדיו חסד חנים בחר בעמו ישראל, הוא אכן ראוי שישרה עליו הקב"ה, לא בגלל זכותו אלא בגלל המציאות שהוא עניו ושפל בעיניו, ומידת ענוותנותו של הקב"ה שורה על הענונים והדבקים במידתו הזאת.

המגיד מבאר גם כי הענונה האמיתית מגיעה כוכך שהאדם דבוק במחשבותיו לבורא, והוא מתעסק במחשבותיו בעיין בגדלות הבורא ובאחדות מציאותו, לדעת ולזכור כי כל כוחותיו וכוחות חבריו ממקום אחד הם נשפעים - מגדולת המלך, ואז אין לו במחשבתו כלל נסיון להחשיב עצמו ליש, כמשל המלך הנותן לעבדיו ומחלק להם שפע לזה קצת ולזה יותר, שמי שהכרתו שלימה בוודאי אין לו מקום להחזיק עצמו ליש ובעל בעמיו, כיון שהכל מאוצר המלך שהוא הנותן לכל עבדיו את צרכיהם לזה מעט ולזה יותר אבל הכל ממנו.

"אכן מצד היושר והנכון אין ראוי שישרה כלל הקב"ה על נבראים בעלי גבול, ורק מצד ענוותנותו, בחר בנו הקב"ה מרצונו לעם סגולה"

וכלשונו הקדוש (אור תורה סימן שצד):
"וזהו ידע קוה בן שוֹכָא וְנְהוּכָא עִמָּה שְׂרָא (דניאל ב כב). ידע מה בחשוכא, הקדוש ברוך הוא מוקשר את עצמו עם מי שמחזיק למ"ה, בחשוכא, אפילו בין הרשעים. ונהורא עמיה שרא, הוא אור זרוע לצדיק, האור שלמעלה מן המדות עמו שריא, כי מחזיק עצמו לאי"ן ואינו כלל במדה, לפיכך הוא יתברך שורה בו, שוכן את דכא ושפל רוח. וגם זה ענוותנותה יתברך, הרי הוא גדול גבור ונורא, והאדם הוא שפל וחוטא, אך כי זהו יותר ענוה, שאף על פי כן שורה עם האדם. ולכן נתן את התורה על הר סיני, קטן שבהרים, פירוש בשביל מדרגה קטנה שבמדות. שאם נתן בשביל מדרגה גדולה, לא היתה הקטנה יכולה לקבלה. וכל כך למה, בשביל שלא חשבה הקטנה את עצמה ששבשילה יתנו התורה, וזהו עדיף מהגדולים שחשבו שבשבילם יתנו התורה"

בימים אלו כאשר מתקרבת קבלת התורה, שבו בחר הקב"ה, לקחת את עם ישראל להיות לו בבחינת כלה, ולדור עמנו על ידי תורתו הקדושה שהיא חכמתו - עצמותו ומהותו ממש, עולה התמיהה הגדולה שאין כמוה, והמתחזקת ככל שאנו מתקרבים יותר אל המעמד המשמח שאין למעלה ממנו, ששמחת חתן כלה בתחתונים אינה משל ודוגמא להבין החתונה האמיתית והנצחית, של אין סוף עם עם הנצח, על ידי תורתו הקדושה.

באימה ויראה משוטטת המחשבה ואין הדבר מתקבל עליה, האם הקב"ה שהוא רם ונשא מהשגת כל העולמות בא לשרות עלינו, בני ישראל, שאנו נשמות בגוף, בעולם העשייה הגשמי. וגם אם לא תמיד מתעוררת השאלה במחשבה, אז קיימת ועומדת היא בהרגשה בעומק הלב, שמתקשה לקבל את המציאות הזאת, שאכן בורא כל העולמים, אשר מלאכי השרת יראים וחלים מלשבח לפניו, יבוא וישרה הוא עצמו עלינו עם ישראל, שבסופו של דבר הגם שאנו חלק אלוך ממעל, אנו נשמה בגוף, יש לנו גוף שאינו מתוקן כלל, מלא מידות ותשוקות מעורבות טוב ברע, ולפעמים אנו משוקעים בענייני הבל ושטות, ואין ישרה עלינו אור הבורא יתברך.

השאלה אינה שאלה של שטות כלל וכלל, אלא היא השאלה הנכונה, והיא גם התשובה והמענה, שאלה ותשובה כאחד. רבינו המגיד מסביר, כי אכן מצד היושר והנכון, אין ראוי שישרה כלל הקב"ה על העולמות, אך במקום גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענוותנותו, כי כך בחר לו הקב"ה מרצונו שאין לנו כל השגה וכל תפיסה בו, לשרות על העולמות התחתונים.

ומכיון שמידת ענוותנותו של הקב"ה היא זאת שמשרה את הקב"ה עלינו, נמצא שהענונה היא עצמה הכלי לקבלת אורו יתברך, וככל שהאדם יותר עניו ושפל בעיניו כך ראוי יותר שישרה הקב"ה עליו.

אך אין לו לאדם חלילה להעלות אפילו רגע אחד בדעתו, שאכן בגלל ענוותנותו לא ישרה הקב"ה עליו, והמגיד (באור תורה

דיבור מאת צדיקי דורינו שליט"א
אודות לימוד ספרי חסידות
כ"ק אדמו"ר מקאסוב שליט"א

"הפתרון העיקרי לכל בעיות הדור, שנחרבו עלינו כל מיני קליפות קשות של אהבה רעה רח"ל, היא רק על ידי שעוסקים בספרי החסידות, לגלות את מידת האהבה, של אהבת הקב"ה אותנו, ואהבת ישראל להקב"ה, וזה התכלית של כל הנסיונות שבמינו, כי הנאולה השלימה עתידה לבא ברחמים מתוך אהבה רבה, ולכן נתן לנו הקב"ה עכשיו שפע של אהבה, ורח"ל אם לא מנצלים זאת לעבודת ה', אזי האהבה יורדת לקליפות, והתפקיד שלנו הוא להעלות את האהבה למקומה, לאהבת ה' בלי שיעור וגבול".

"יש לדעת שבספרי החסידות נמצאים כל העצות בתורת הנפש, ושם נמצאים הפתרונות והתשובות לכל הבעיות שיש בדורינו, לא מבני נסיונות הצידי הרע ותחבולותיו, אלא גם כל בעיות הנפש ותחלואיה, כל מצויי הנפש וקשיה. כולם מחברים בספרי החסידות (ובפרט בסה"ק נועם אלימלך), ויש שם עצות נפלאות ברוח הקודש לכל זה, ולכן צריך ללמוד ספרי חסידות בעיין רב, ולדקדק בכל מילה ומילה בעומק הדברים, ולהבין כי הדברים עמוקים עד אין חקר, ובכל תיבה ותיבה מלשונות הקדושים יש חכמה בלי קץ וגבול".

(מתוך שיחת קודש אודות דרכי החסידות)